

Förordningen om gigabitinфраstruktur

2022/23:FPM64

Finansdepartementet

2023-03-30

Dokumentbeteckning

COM(2023) 94

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinфраstrukturakten)

Sammanfattning

Den 23 februari 2023 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om gigabitinфраstruktur.

Förordningen innebär en revidering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Syftet är att bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet som är nödvändig för att möta EU:s ökade uppkopplingsbehov. Vidare ska förordningen skapa förutsättningar för ökat tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, mer ändamålsenlig samordning av bygg- och anläggningsarbeten samt tillgång till dessa, ökad utbyggnad av och tillgång till bredbandsinfrastruktur i byggnader samt effektiviserade och digitaliserade tillståndsförfaranden.

Regeringen är övergripande positiv till kommissionens mål att skapa enhetlig reglering för snabbare bredbandsutbyggnad inom EU. Elektroniska kommunikationsnät med mycket hög kapacitet har en viktig roll för samhället och för att digitaliseringens möjligheter ska komma alla till dels. Vidare kommer de elektroniska kommunikationsnäten att ha en fortsatt viktig roll för EU:s konkurrenskraft och den gröna omställningen. Det är viktigt att regleringen utformas så att den är proportionerlig och rättssäker.

1.1 Ärendets bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (utbyggnadsdirektivet) syftar till att alla i EU ska få tillgång till internet genom att minska kostnaderna för utbyggnaden samt att underlätta och ge incitament för snabbare utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. I sin rapport KOM(2018)492 om genomförandet av utbyggnadsdirektivet identifierade kommissionen ett antal problemområden vad gäller direktivets effektivitet, inklusive att medlemsstaterna inte utnyttjar ett antal frivilliga åtgärder i tillräcklig omfattning.

Den 11 december 2018 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (kodexen). Detta direktiv upprättar ett rättsligt ramverk för att säkerställa frihet att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

I rådets slutsatser om att forma Europas digitala framtid av den 9 juni 2020 (8711/20) understryks att covid-19-pandemin har visat på behovet av snabb och allmänt utbredd konnektivitet. Den 18 september 2020 presenterades kommissionens rekommendation (2020/1307/EU) om en gemensam verktygslåda för unionen för att minska kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa snabb och investeringsvänlig tillgång till 5G-radiospektrum, för att främja konnektivitet till stöd för den ekonomiska återhämtningen från Covid-19-krisen i unionen.

Förslaget till förordning om gigabitinfrastruktur bygger på kodexen samt den gemensamma verktygslådan med syfte att harmonisera och stärka genomförandet av dessa i medlemsländerna.

Målen i den digitala agendan på vilken utbyggnadsdirektivet grundades har i stor utsträckning uppfyllts. I meddelandet Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet KOM(2021)118 uppdaterade kommissionen de digitala målen för 2030 för att bättre motsvara de förväntade anslutningsbehoven i framtiden. Dessa mål återspeglades och förfinades sedan i Programmet för det digitala decenniet KOM(2021)574.

Förslaget till förordningen om gigabitinfrastruktur presenterades 23 februari 2023. Förordningen innebär en revidering av utbyggnadsdirektivet och syftar till att stimulera en mer kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet som är nödvändig för att möta EU:s ökade behov av konnektivitet. Förordningen kommer att ersätta utbyggnadsdirektivet.

Med anledning av den ökande användningen av avancerad digital teknik finns det ett behov av mer bandbredd med högre hastigheter. Detta behövs för att möjliggöra smartare, mer flexibla och innovativa tjänster som till exempel moln, artificiell intelligens, dataområden, virtuell verklighet och metaversum. Förordningen om gigabitinfrastruktur avser att bemöta den växande efterfrågan på snabbare, mer tillförlitlig, dataintensiv konnektivitet.

Förordningen syftar till att påskynda och effektivisera utbyggnaden av den fysiska digitala infrastrukturen. Enligt kommissionen kommer förordningen att minska byråkratin, kostnaderna och den administrativa bördan i samband med utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet. Förenklade och digitaliserade tillståndsförfaranden ska säkerställa att relevanta aktörer får tillgång till fysisk infrastruktur så som kanalisation och master. Vidare ska förordningen skapa förutsättningar för att förbättra samordning av anläggningsarbeten samt att alla nya byggnader eller byggnader som genomgår en omfattande/större renovering, utom i motiverade fall, utrustas med fastighetsnät av fiber för att kunna erbjuda invånarna snabb internetuppkoppling.

I förslaget utvecklas utbyggnadsdirektivets definition ”höghastighetsnätverk” till ”nätverk med mycket hög kapacitet” för att stämma överens med kodexen och det digitala decenniets konnektivitetsmål om ”gigabit för alla”. Begreppet ”fysisk infrastruktur” utvidgas till att omfatta offentlig infrastruktur som inte ingår i ett nätverk. Vidare införs ny definition av ”fysisk infrastruktur i byggnader” samt en förändring av definitionen av ”fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader”. Definitionen av ”nätoperatör” utvidgas till att bland annat även omfatta mastföretag. Förslaget ändrar även definitionen av ”tillstånd” för att återspegla de många beslutsnivåer som ibland finns för att bevilja tillstånd och klargör att med anläggningsarbeten avses utbyggnad av nätelement med mycket hög kapacitet.

Förordningen utvidgar även tillträdesskyldigheten till fysisk infrastruktur som inte ingår i ett nät men som ägs eller kontrolleras av offentliga aktörer. Den föreskriver också undantag för vissa kategorier av byggnader (till exempel utifrån säkerhets- eller hälsoperspektiv) och inför möjligheten för medlemsstaterna att inrätta ett organ för att samordna tillgången till offentlig infrastruktur. Därutöver specificeras under vilka premisser tillstånd kan nekas samt att duplicering av tillträdesskyldigheter ska undvikas när dessa redan regleras i kodexen samt statsstödsreglerna. Förordningen föreskriver även vilken minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur som behöver tillhandahållas digitalt av nätoperatörer och offentliga aktörer som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur, inklusive geodata, via centrala informationspunkter.

I förslaget fastställs att skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt avser anläggningsprojekt som är helt eller delvis finansierade med offentliga medel. En skriftlig förfrågan om samordning ska

lämnas in till berörda nätoperatörer minst två månader innan det slutliga projektet lämnas till de behöriga myndigheterna för beviljande av tillstånd. Förslaget förtydligar när en förfrågan om samordning kan anses oskäligen. Förordningen föreskriver även rätten till tillgång till minimiinformation om alla planerade anläggningsprojekt som utförs av nätoperatörer. Denna minimiinformation, inklusive geodata, ska finnas tillgänglig i digital form via centrala informationspunkter. Åtkomsten till information kan begränsas med hänvisning till exempelvis nätverkssäkerhet, nationell säkerhet eller affärshemligheter.

Förordningen introducerar en ny princip om nationellt enhetliga regler som styr de villkor och förfaranden som är tillämpliga för att bevilja tillstånd, inklusive ledningsrätt. Förordningen gör det obligatoriskt att ansökan ska kunna ske i elektroniskt format via centrala informationspunkter. Likaså ska den sökande kunna få information om ansökans status via informationspunkterna. Enligt förslaget ska kommissionen ges mandat att via en genomförandeakt specificera vilka kategorier av nätelement vid utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som kommer att undantas från behovet att söka tillstånd. Förordningen inför flera åtgärder som syftar till att säkerställa att tillståndsansökningar handläggs inom lagstadgade tidsfrister, till exempel en kortare tid för att betrakta ansökan som fullständig, tyst medgivande eller ersättning för skador som orsakats av att tidsfristerna inte har följts. Slutligen föreskrivs att avgifter för tillstånd, inklusive ledningsrätter, inte får överskrida de administrativa avgifterna.

Förordningen föreskriver att det ska finnas digital fysisk infrastruktur i form av accesspunkter samt fastighetsnät av fiber i nya byggnader och byggnader som genomgår en omfattande/större renovering. Möjlighet till undantag finns för de platser där det enligt kostnads- och nyttoanalys inte är proportionerligt att införa dessa eller utifrån säkerhetsaspekter. Förslaget inför en skyldighet för medlemsstaterna att anta relevanta nationella standarder och tekniska specifikationer och certifieringsmekanismer. Med dessa ska företag kunna visa att de uppfyller dessa standarder och tekniska specifikationer och kvalificera sig för den enligt förordningen obligatoriska ”fiberfärdig”-märkningen, vilket är villkorat i beslut om bygglov. Förslaget fastställer även rätten för leverantörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät att avsluta sina nät vid accesspunkten samt rätten att, utom i angivna fall, få tillgång till befintliga fastighetsnät.

Enligt förslaget ska det finnas en enda nationell digital ingångspunkt till de centrala informationspunkterna, med tillgång till digitala verktyg för att kunna följa tillståndsprocesser. Den nationella digitala ingångspunkten ska vara en ingångspunkt till övriga centrala informationspunkter i landet.

Förordningen fastställer att varje part har rätt att lyfta en tvist till behörigt nationellt tvistlösningsorgan, som inom angivna tidsramar ska lösa tvisten och utfärda ett bindande beslut. Det introduceras även krav rörande opartiskhet och oberoende hos offentliga aktörer som äger eller kontrollerar

fysisk infrastruktur samt krav om den strukturella åtskillnaden av tvistlösningsorganet och den nationella centrala informationspunkten. Behöriga myndigheters befogenheter och resurser fastställs, samt krav på transparens av de behöriga myndigheternas uppdrag och krav kopplat till rätten att överklaga.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Utbyggnadsdirektivet har i huvudsak implementerats genom lag om (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen). Kodexen införlivades i svensk lagstiftning den 3 juni 2022 då den nya lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK) trädde i kraft.

Eftersom den föreslagna regleringen är en förordning blir den till alla delar bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Förslaget kan för Sveriges del innebära justeringar och ändringar i gällande lagstiftning där dessa överlappar eller är i konflikt med den nya förordningen. Förordningen kan exempelvis behöva kompletteras med nationella bestämmelser, bland annat med hänsyn till vad som gäller för statens styrning av kommuner och regioner samt till exempel gällande nya uppgifter för vissa myndigheter. Det går i nuläget inte att bedöma i vilken omfattning sådana kompletteringar kan behövas. En fortsatt analys av hur förslaget påverkar nuvarande svenska bestämmelser behöver därför göras.

Ett förslag som kräver fortsatt analys är exempelvis frågan om tyst medgivande och förslagets påverkan på den kommunala självstyrelsen och inskränkningar i egendomsskyddet.

Frågor om ledningsrätt prövas idag enligt bestämmelser i ledningsrättslagen (1973:1144) och ledningsrättskungörelsen (1973:1148). Ett antagande av förordningen kan leda till att denna lagstiftning behöver ändras för att stämma överens med förordningens bestämmelser.

Delar av förslagets regler avviker från vad som gäller enligt etablerade förvaltningsrättsliga principer. Detta gäller bland annat regleringen om tyst medgivande samt ersättning för skada om de lagstadgade fristerna inte hålls.

Förslaget medför att medlemsstaterna kommer att behöva utveckla nationella standarder eller tekniska specifikationer för fastighetsnät. Förordningen introducerar begreppet omfattande/större renoveringsarbete vilket i dagsläget inte definieras i svensk rätt.

Sverige har, efter införlivandet av utbyggnadsdirektivet krav i plan- och bygglagen (2010:900), och plan- och byggförordningen (2011:338) på att byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om bredbandsanslutning. Ett antagande av förordningen kan leda till att dessa bestämmelser behöver anpassas för att en överensstämmelse med förordningen ska uppnås.

Den utökade rätten till tillgång till fysisk infrastruktur kan även föranleda att förordningen behöver kompletteras med nationella bestämmelser gällande kostnadsfördelning och ersättning.

2022/23:FPM64

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionen har beräknat att återanvändningen av existerande kanalisation och infrastruktur kan ökas med 220 000 km inom unionen. Kostnadsbesparingen för nätbyggnation beräknas till 14,5 miljarder euro och statsstöd för utbyggnad skulle därmed kunna reduceras med 2,4 miljarder euro. Fram till år 2030 beräknas åtgärderna även minska utsläppen av koldioxid med 0,7 miljoner ton. Investeringarna för införandet beräknas sammantaget inom medlemsländerna uppgå till 70 miljoner euro; 35-40 miljoner euro för kostnader för utveckling av processer och system för tillståndsgivning, 10-15 miljoner euro för centrala informationspunkter och tvistlösningsorganet samt en årlig driftskostnad på 6-7 miljoner euro. Kommissionen har beräknat att digitaliseringen av tillståndsprocesser kan leda till besparingar på 3-4 miljoner euro per år.

Genom ökad samordning och digitalisering kan kommissionens förslag till förordning i förlängningen medföra en effektivisering av tillståndsgivningsprocesserna och snabbare utbyggnad av konnektivitetsinfrastruktur.

För företag som bygger och tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät kan regelförändringar för tillståndsgivning och möjlighet till tillträde till offentlig infrastruktur både sänka kostnaderna och korta ledtiderna för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur.

Förslaget påverkar den offentliga sektorn i dess roll som stadsnätägare, markägare, ägare av infrastruktur enligt förslagets vidgade definition samt utifrån tillståndsgivningsperspektiv. Förslaget rör offentliga aktörer på så väl lokal, regional som nationell nivå då utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät kan behöva tillstånd från flera olika instanser. Förkortade beslutstider samt digitalisering av ärendehantering kan komma att öka den administrativa bördan för statliga myndigheter, kommuner, regioner och företag. Krav på snabbare tillståndshantering och principen om tyst medgivande kan medföra en risk att ärendet inte blir tillräckligt utrett och att vissa aspekter inte hinner beaktas vilket dessutom kan få negativa effekter på vissa samhällsintressen. Skyddsobjekt kan röjas om berörda instanser inte hinner ge sitt yttrande vilket kan äventyra nationella säkerhetsintressen. Principen om tyst medgivande, som rör tredjeman i form av exempelvis ledningsrätt, riskerar att äventyra rättssäkerheten för fastighetsägare både genom att dess intressen inte tas tillvara och att ersättningen inte återspeglar intrångets storlek. Konsekvenserna för statliga myndigheter, kommuner, regioner, företag och medborgare behöver utredas vidare.

På kommunal, regional och nationell nivå kan mer resurser komma att krävas för att ge tillgång till fysisk infrastruktur; exempelvis för att säkerställa att rätt skyddsutrustning finns tillgänglig, att säkerhetsrutiner följs, att

operatörer inte får tillgång till säkerhetsskyddsklassificerad information och känsliga områden samt att säkerhetsprövning av operatörer sker när så krävs.

Införandet av centrala informationspunkter kan påverka hanteringen av tillståndprocesser för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät där dessa kan komma att behöva harmoniseras på nationell nivå. Det krävs ytterligare analys för att bedöma hur tillståndprocesserna bör förändras enligt de nya krav som förordningen fastställer. Analysen bör ta i beaktning i vilken utsträckning dessa kan rymmas inom ramen för den existerande tillståndsgivningsstrukturen inklusive den nuvarande centrala informationspunkten (benämnd ”informationstjänsten” i utbyggnadslagen) samt om nya tjänster behöver utvecklas. Ökade krav på digitalisering och kravet på att information samlas hos centrala informationspunkter medför en ökad sårbarhet rörande den svenska digitala infrastrukturen. Det behöver tydliggöras vilken datamängd som skall insamlas och göras tillgänglig. Vidare behövs en ytterligare analys för att bedöma kostnaden för en utvecklad central informationspunkt som uppfyller förordningens krav.

Förslaget att fastighetsägare ska installera fastighetsnät av fiber vid nybyggnation eller omfattande/större renoveringsarbete ökar användarnas möjlighet att få tillgång till gigabituppkoppling. Moderna byggnadsmaterial skärmar dock effektivt av radiovågor och försämrar kraftigt mobilnätens inomhustäckning. Användare är därmed inte bara beroende av fast uppkoppling utan även beroende av mobil gigabituppkoppling vilket inte omfattas av förslaget.

Att kommissionen genom en genomförandeakt ska fastställa vilka kategorier av nätelement eller tillhörande faciliteter som ska undantas tillståndsplikten kan medföra inskränkningar i rätten till egendomsskydd och kan påverka skydd av kultur- och naturmiljö. Nätelement som placeras in i säkerhetskänsliga områden utan tillstånd kan äventyra säkerhetsintressen på lokal, regional och nationell nivå.

Förordningen föreslår att krav på förberedelse för fiberuppkoppling inte bara ska gälla vid nybyggnation utan även vid omfattande/större renoveringsarbeten med undantag för enskilda bostadshus. Ett sådant utökat krav kan medföra vissa kostnadsökningar men bör ställas i relation till att en del av de som utför omfattande/större renoveringar hade förberett för fiber oaktat lagkrav. Förslagets definition av byggnader som genomgår en omfattande/större renoveringsarbete är otydlig och det kan därmed inte sägas i vilken utsträckning förslaget kommer att påverka svenska fastighetsägare.

Det är inte tydligt hur medlemsstaterna ska anta de standarder, tekniska specifikationer eller certifiering som förslaget ställer krav på. Detta behöver analyseras närmare för att kunna avgöra om sådana eller de för dem uppsatta kriterierna är lämpliga.

Förslagets krav om kortare tid för tvistlösningsorganet (enligt nu gällande regler i utbyggnadslagen är detta Post- och telestyrelsen) att handlägga vissa tvistlösningsärenden kan medföra ett ökat resursbehov. Den utökade kretsen

av berörda nätinnehavare och den utökade definitionen av fysisk infrastruktur skulle kunna medföra ett ökat antal tvistlösningsärenden.

2022/23:FPM64

Eventuella kostnader som förslaget kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95FiU5, rskr. 1994/95:67). Utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgeten behöver finansieras genom omprioriteringar i den fleråriga budgetramen (MFF).

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Under ordförandeskapet våren 2023 är regeringens utgångspunkt i denna och andra EU-förhandlingar att agera utifrån rollen som ordförande. Förhandlingarna kommer fortsätta efter att Sveriges ordförandeskap avslutas.

En god bredbandsutbyggnad i hela Sverige är viktigt för att det ska vara möjligt att bo, leva och arbeta i alla delar av landet, för den gröna omställningen samt för Sveriges konkurrenskraft. Regeringen är positiv till ambitionen att förbättra effektiviteten av utbyggnadsdirektivet.

Regeringen anser att förordningen bör kunna ge förutsättningar för att skapa en enklare vardag för medborgare och företag samt en öppnare offentlig förvaltning som stöder innovation och delaktighet med högre kvalitet och effektivitet i verksamheten. Digitalisering av ärendehantering kan ha effektiviseringspotential.

För regeringen är det viktigt att Sverige i förhandlingarna av förslaget verkar för att förordningen inte hindrar medlemsstaterna från att vidta de åtgärder som de anser är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten.

Sverige bör verka för att regler och processer utformas så att de ekonomiska konsekvenserna begränsas samt är proportionerliga och inte medför större begränsningar eller kostnader för företag och offentliga aktörer än direkt nödvändigt. Den administrativa bördan och kostnaderna för företag, kommuner, regioner och staten bör begränsas. Sverige bör verka för att EU-medel görs tillgängligt genom omprioritering mellan befintliga program för kostnader som uppstår genom förnyade krav på tillståndsgivning, i samband med förordningens ikraftträdande.

Vad gäller tillstånd för tillträde till fysisk infrastruktur bör förordningen utformas så att säkerhetsaspekter på lokal, regional och nationell nivå beaktas och säkerställs. Förordningen behöver även ta hänsyn till exempelvis tidsramarna för komplicerade tillståndprocesser.

Regeringen konstaterar att förhandlingarna om förslaget medför ett antal rättsliga utmaningar som behöver hanteras och förslaget behöver analyseras närmare. Regeringen avser verka för att förordningen får en utformning som

tar hänsyn till bland annat intresset av kommunal självstyrelse, förvaltningsrättsliga principer och rätten till egendomsskydd.

2022/23:FPM64

Vad gäller ett utökat krav på att förbereda byggnader för fiberuppkoppling, anser regeringen att sådana krav behöver utformas så att nyttan av dessa krav överväger de nackdelarna i form av kostnader och ökad administration dessa kan innebära. Detsamma gäller krav på standarder, tekniska specifikationer och certifiering. Eftersom begreppet ”större renoveringsarbete” redan förekommer i EU-lagstiftningen är det önskvärt att begreppen samspelar.

Förslagets utformning vad gäller mängd och typ av information som ska tillgängliggöras via den centrala informationspunkten behöver baseras på överväganden utifrån samhällsekonomiska konsekvens-, nytto- och kostnadspektiv som samtidigt tar säkerhetsaspekter i beaktande.

Kategorier av nätelement vid utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som ska undantas från behovet av tillstånd bör utformas så att berörda myndigheter, kommuner och regioner i Sverige, med beaktande av svenska förhållanden och i samråd med övriga berörda myndigheter, organisationer och företag, har inflytande i frågan.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter om förslag till förordning är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslag till förordning planeras att remitteras under två månaders tid.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen har angett artikel 114 i EUF-fördraget som rättslig grund. Det ordinarie lagstiftningsförfarandet i artikel 294 i samma fördrag är tillämpligt, vilket innebär att rådet beslutar med kvalificerad majoritet och att Europaparlamentet är medbeslutande. Detta motiveras av det aktuella förslagets syfte att ytterligare harmonisera EU:s marknader för elektronisk kommunikation och förbättra förutsättningarna för upprättandet och funktionen av den inre marknaden.

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

Avseende subsidiaritetsprincipen framhåller kommissionen att målet om att tillhandahålla täckning av höghastighetsbredband inom EU inte har uppnåtts genom att införandet av utbyggnadsdirektivet och inte heller av medlemsstaterna själva inom en rimlig tid och med ett effektivt utnyttjande av privata och statliga investeringar. De åtgärder som medlemsstaterna hittills har vidtagit för att uppmuntra till bredbandsutbyggnad och i synnerhet minska kostnaderna och tidsramen för utbyggnaderna är mycket olika, ibland till och med i samma medlemsstat. Vidare anför kommissionen att de nuvarande regelverken skapar hinder för gränsöverskridande investeringar. Detta begränsar friheten att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och tjänster. Det påverkar också den inre marknadens funktion, särskilt för gränsöverskridande tillämpningar, såsom uppkopplad och autonom bilkörning. Den nuvarande situationen gör det också mycket svårt för nätoperatörer och andra intressenter att uppnå stordriftsfördelar.

När det gäller proportionalitetsprincipen konstaterar kommissionen att förslagets främsta fördel är att det kommer att ge effektivare planerings- och investeringsprocesser för operatörer av offentliga elektroniska kommunikationsnätverk. Dessutom kommer stordriftsfördelarna och därmed sammanhängande besparingar att sträcka sig bortom sektorn för elektronisk kommunikation och spridas till andra branscher. Skyldigheterna är begränsade till vissa delar av nätinfrastrukturen där betydande kostnadsbesparingar kan förväntas. Dessutom föreskrivs i förslaget undantag där vissa skyldigheter inte gäller under vissa omständigheter.

Regeringen instämmer i kommissionens övergripande bedömningar rörande subsidiaritet och proportionalitet.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att förhandlas inom rådsarbetsgruppen för telekommunikation och informationssamhället. Förslaget remitteras av regeringen.

4.2 Fackuttryck/termer

Centrala informationspunkten (eng. "Single Information Point – SIP"): en central informationspunkt ska samla information om nätinnehavares och offentliga aktörers befintliga fysiska infrastruktur samt planerade och pågående bygg- och anläggningsprojekt. En central informationspunkt ska innehålla information om nödvändiga tillstånd och tillståndsprocesser samt

möjliggöra ansökan om tillstånd. Status för och beslut om tillstånd ska meddelas via informationspunkten. Centrala informationspunkter ska kunna nås via en nationell digital ingångspunkt.

Fysisk infrastruktur: nätelement som är avsett att rymma andra nätelement utan att självt bli ett aktivt nätelement (exempelvis rör, ledningar, byggnader, antenninstallationer, master och stolpar). Kablar, inbegripet svartfiber, liksom infrastruktur som används för tillhandahållandet av dricksvatten räknas inte som fysisk infrastruktur enligt förslaget. Förordningen utvidgar definitionen till att även omfatta offentlig infrastruktur som inte ingår i ett nätverk, så som byggnader och väg- och gatuutrustning (exempelvis ljusstolpar, trafikljus, vägskyltar, hållplatser och tunnelbanestationer).

Fastighetsnät: nät i byggnad eller mindre byggnadsbestånd i form av kablar, kopplingsutrustning, uttag och liknande.

Nätoperatör: definitionen utvidgas till att utöver företag som tillhandahåller, eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och operatörer av andra typer av nät (transport, gas, elektricitet), även omfattar företag som tillhandahåller tillhörande faciliteter, som därmed blir föremål för alla skyldigheter och förmåner som anges i förordningen, med undantag för bestämmelserna om inbyggd infrastruktur och tillträde. Exempel på företag som tillhandahåller tillhörande faciliteter är mastbolag.

Nätverk med mycket hög kapacitet: ett elektroniskt kommunikationsnät som helt består av fiberoptik åtminstone fram till slutanvändarnas lokaler eller en basstation eller ett elektroniskt kommunikationsnät som kan erbjuda liknande nätprestanda under normala högttrafikförhållanden.

Tillstånd: innebär ett eller flera beslut som fattas samtidigt eller successivt av en eller flera behöriga myndigheter som krävs för utbyggnad av elektroniska kommunikationsnät. Vanligt förekommande tillstånd är ledningsrätt, bygglov, flyghinderanalys, grävtillstånd i kommunal mark eller Trafikverkets tillstånd för förläggning i väg- eller järnvägsområde. Andra exempel på tillstånd är miljötillstånd som berör vattenverksamhet, natur- eller kulturmiljö.

Tyst medgivande (eng. "Tacit approval"): principen om tyst medgivande innebär att om en sökande, som lämnat in en ansökan till tillståndsgivande myndighet, inte får ett beslut inom ramen för fyra månader så anses ansökan beviljad.